

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O čem normativní gramatiky mlčí (formální a funkční pohled na český a polský systém osobních zájmen)

Mgr. Roman Madecki, Ph.D.

Anotace přednášky

Na základě informací z mnoha normativních gramatik současné češtiny a polštiny lze získat dojem, že v oblasti vyjadřování interpersonálních vztahů neexistují mezi oběma jazyky prakticky žádné podstatné rozdíly. Toto zdání vyvolává skutečnost, že tyto gramatiky přinášejí velmi zjednodušený ryze formální model deiktických prostředků jazyka. Tento model je založen na zastaralých principech, které nijak nereflktují skutečnou funkci těchto jednotek v reálném diskursu. Uplatníme-li při výzkumu interpersonálních vztahů funkční hledisko, objevíme mezi češtinou a polštinou velmi hluboké rozdíly, jež se týkají především systémových prostředků kategorie osoby. Objevíme navíc i vliv specifické gramatické kategorie – kategorie honorifikativnosti (zdvořilosti), o níž se většina gramatik vůbec nezmiňuje. Funkční pohled na český a polský systém osobních zájmen tedy ukazuje, že čeština a polština používají v jazykové komunikaci značně rozdílné modely interpersonálních vztahů.

Přednáška se koná v rámci projektu Další vzdělávání pracovníků v oboru filologicko-areálových studií.